

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Менеджмент лісових ресурсів»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність **205 Лісове господарство**
Освітня програма «Лісове господарство»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

доц., к.е.н. Павліщук Оксана Петрівна
pavlishchuk_o@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1789>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» є поглиблення теоретичних знань студентів та формування у них практичних менеджерських навичок, спрямованих на забезпечення ефективного використання лісових ресурсів, їх збереження, відновлення та охорони за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз.

Завданнями навчальної дисципліни є набуття та поглиблення теоретичних знань й формування практичних вмінь студентів щодо: теоретичних засад менеджменту лісових ресурсів (у т.ч. системного та адаптивного підходів у менеджменті, ризик-менеджменту у лісовому господарстві, менеджменту лісових ресурсів за кризової ситуації); пріоритетів менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку; підходів до менеджменту лісових ресурсів за умов європейської інтеграції України, у т. ч. з урахуванням вимог до забезпечення законності походження деревини; стратегічного менеджменту на підприємствах лісового господарства; менеджменту лісових ресурсів на територіях природно-заповідного фонду та інших, що перебувають під охороною; підходів до менеджменту лісових ресурсів задля сприяння комплексному лісокористуванню та диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття таких загальних компетентностей:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі прийняття рішень відповідно до системного, адаптивного, ситуаційного підходів до менеджменту лісових ресурсів.

2. Навички використання інформаційних технологій задля обґрунтування рішень на основі економічного механізму менеджменту лісових ресурсів та комунікаційних технологій задля ефективної взаємодії із контрагентами та іншими зацікавленими сторонами у процесі досягнення цілей менеджменту.

3. Здатність навчатись та навчати, забезпечуючи актуалізацію знань та навичок відповідно до новітньої науково-технічної інформації з питань менеджменту лісових ресурсів, результатів досліджень та спостережень на основі передового досвіду.

4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, пов'язані із забезпеченням ефективного використання лісових ресурсів, їх збереження, відновлення та охорони за сучасних умов господарювання.

5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема, тих, які характеризують внутрішнє та зовнішнє середовище діяльності підприємств лісового господарства.

6. Здатність працювати автономно та в команді, застосовуючи як кількісні, так і якісні (експертні) методи обґрунтування рішень щодо менеджменту лісових ресурсів.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття таких фахових (спеціальних) компетентностей:

1. Здатність забезпечити належний менеджмент на підприємствах лісового господарства різного функціонального призначення, застосовувати сучасні принципи та підходи планування, провадження та моніторингу ведення лісового господарства.

2. Здатність використовувати знання й практичні навички з дисциплін лісівничого та економічного напрямів, новітні наукові розробки та передовий досвід для аналізу реального стану та розроблення ефективних заходів перспективного розвитку підприємств лісового господарства.

3. Здатність застосовувати у менеджменті лісових ресурсів системний, адаптивний та ситуаційний підходи, а також сучасні інформаційні системи та комп'ютерні технології задля підвищення обґрунтованості рішень.

4. Здатність забезпечити диверсифікацію джерел доходу підприємств лісового господарства завдяки комплексному лісокористуванню із залученням у господарську діяльність як деревних, так і недеревних лісових ресурсів на засадах раціонального та невиснажливого ведення господарства.

5. Здатність вірно трактувати та використовувати у виробничій діяльності чинні законодавчо-правові вимоги щодо менеджменту лісових ресурсів в частині їх використання, відтворення, охорони та збереження.

6. Здатність здійснювати ефективну взаємодію із громадськістю, зокрема просвітницьку діяльність серед населення щодо формування в них екологічного мислення, а також прихильності до цінностей ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Поняття та сутність ме- неджменту	2/2	Знати сутність основних категорій менеджменту, його функцій, принципів та методів; розуміти особливості	Здача розрахункової практичної роботи: «Динамічні методи оцінки ефективності	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
лісових ресурсів		<p>процесу прийняття та методи обґрунтування рішень у менеджменті;</p> <p>знати поняття та сутність менеджменту лісових ресурсів, його об'єкт та суб'єкт, значення для розвитку лісового сектору економіки;</p> <p>знати сутність, показники та вміти застосовувати динамічні методи оцінки ефективності лісівничих інвестиційних проектів;</p> <p>розуміти методику та вміти здійснювати сенситивний аналіз лісівничих інвестиційних проектів.</p>	<p>інвестиційних проектів у лісовому господарстві. Сенситивний аналіз інвестиційного проекту (на прикладі плантаційного лісовирощування)».</p> <p>Виконання самостійної роботи з питань теоретичних основ менеджменту (функцій, принципів, методів, етапів процесу прийняття рішень та методів їх обґрунтування, аналізу кейсів успішного менеджменту).</p>	
Тема 2. Системний та адаптивний підходи як основа прийняття рішень у менеджменті лісових ресурсів	2/2	<p>Знати сутність системного та адаптивного підходів у менеджменті та вміти їх застосовувати;</p> <p>знати та вміти аналізувати чинники внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємств лісового господарства;</p> <p>розуміти законодавчо-правове забезпечення лісокористування в Україні та здійснювати належне правозастосування;</p> <p>знати сутність теорії ігор, методику її застосування та відповідні критерії обґрунтування рішень у менеджменті лісових ресурсів;</p> <p>розуміти сутність інноваційного менеджменту, законодавче забезпечення інноваційної діяльності в Україні та перспективні сфери реалізації інноваційних процесів на підприємствах лісового господарства.</p>	<p>Здача розрахункової практичної роботи: «Застосування теорії ігор для обґрунтування рішення щодо формування виробничої програми з вирощування декоративного садивного матеріалу на підприємстві лісового господарства».</p> <p>Виконання самостійної роботи з питань теорії та практики інноваційного менеджменту на підприємствах лісового господарства.</p>	5
Тема 3. Ризик-менеджмент у лісовому господарстві	2/2	<p>Знати сутність поняття «ризик», об'єкт, суб'єкт ризику;</p> <p>розуміти джерела ризиків, вміти розрізняти види ризиків, їх аналізувати;</p> <p>розуміти сутність та вміти застосовувати у менеджменті лісових ресурсів статистичний та</p>	<p>Здача розрахункової практичної роботи: «Оцінка ризику реалізації продукції лісгосподарським підприємством на основі статистичного методу». Виконання</p>	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		інші методи оцінювання ризиків; розуміти процес ризик-менеджменту, знати та вміти застосовувати різні методи впливу на ризик.	самостійної роботи з питань аналізу маркетингових ризиків підприємств лісового господарства та методів впливу на них.	
Тема 4. Менедж- мент лісових ресурсів за кризової ситуації	2/2	Знати сутність поняття «криза», причини та наслідки криз на підприємствах лісового господарства; вміти розрізняти види криз; розуміти сутність антикризового менеджменту; розуміти методику діагностики кризового процесу на підприємствах лісового господарства; знати основні домінанти антикризового менеджменту на підприємствах лісового господарства; вміти формувати стратегічні та оперативні антикризові заходи у менеджменті на підприємствах лісового господарства; розуміти теоретико-методологічні засади етики у менеджменті та практичні підходи застосування етичних норм у процесі прийняття рішень.	Виконання практичного завдання з питань діагностики кризового стану підприємства. Виконання самостійної роботи з питань лісової етики (написання есе).	5
Тема 5. Сутність та основні положення концепції управління лісами на засадах сталого розвитку	2/2	Знати сутність концепції управління лісами на засадах сталого розвитку, її принципи та законодавче забезпечення реалізації в Україні; розуміти міжнародні, у т.ч. загальноєвропейські, підходи та пріоритети у сфері збереження, охорони та використання лісів; знати міжнародні зобов'язання України, у т.ч. добровільні, у сфері збереження, охорони та використання лісів, вміти формувати відповідні пріоритети менеджменту лісових ресурсів; знати інструменти практичної реалізації підходів управління лісами на засадах сталого розвитку, спрямованих на	Виконання практичної роботи: «Менеджмент лісових ресурсів із урахуванням світових підходів до збереження, охорони та використання лісів» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань інструментів менеджменту лісових ресурсів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу на довкілля господарської діяльності підприємств лісового господарства.	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		мінімізацію негативного впливу на довкілля господарської діяльності підприємств лісового господарства.		
Тема 6. Пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку	2/2	Знати екологічні та соціально-економічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку та забезпечувати їх практичну реалізацію; знати сутність, структуру, характерні риси та вимоги стандартів для сертифікації системи ведення лісового господарства для України; вміти забезпечувати практичну реалізацію вимог лісової сертифікації, зокрема, за схемою FSC, в рамках системи ведення лісового господарства для України.	Виконання практичної роботи: «Планування лісгосподарської діяльності в контексті вимог стандарту для сертифікації системи ведення лісового господарства за схемою FSC» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань вимог до моніторингу відповідно до FSC стандарту для сертифікації системи ведення лісового господарства на відповідність принципам і критеріям FSC.	5
Тема 7. Менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду	4/4	Знати сутність поняття «природно-заповідний фонд», класифікацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду; знати національне законодавство в галузі охорони і використання територій та об'єктів ПЗФ (та інших охоронюваних територій), особливості державного управління у цій галузі; знати особливості функціонального зонування територій та об'єктів ПЗФ та розуміти згідно з цим вимоги щодо режиму їх охорони, відтворення та використання, забезпечувати практичну реалізацію таких вимог; розуміти особливості фінансово-економічного механізму в галузі організації, охорони та використання ПЗФ; знати види відповідальності за порушення законодавства в сфері охорони і використання територій та об'єктів ПЗФ	Виконання практичної роботи: «Особливості функціонального зонування природно-заповідних територій та підходи до їх збереження і використання» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань планування охорони, відтворення та використання територій та об'єктів ПЗФ України, режиму таких територій та об'єктів, а також відповідальності за порушення законодавства України про ПЗФ.	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		України.		
Модуль 2				
Тема 8. Стратегічний менеджмент: теоретичні основи та реалізація на підприємствах лісового господарства	4/4	Знати сутність понять «стратегія», «стратегічний менеджмент»; знати етапи та особливості стратегічного менеджменту й стратегічного планування як його основи; розуміти структуру та вимоги до складання стратегічних планів у лісовому господарстві; розуміти стратегічні напрями розвитку лісового господарства України за сучасних умов, у т.ч. стратегію адаптивного лісового господарства за умов зміни клімату; знати сутність SWOT-аналізу як інструменту стратегічного менеджменту, його основні поняття, структуру; вміти здійснювати SWOT-аналіз та використовувати його результати задля обґрунтування ефективних рішень у менеджменті лісових ресурсів.	Виконання та захист практичної роботи: «SWOT-аналіз як інструмент стратегічного планування у лісовому господарстві» на прикладі обраного об'єкту. Виконання самостійної роботи з питань стратегічних пріоритетів розвитку лісового господарства України та аналізу тенденцій ринку лісопродукції на основі даних FAO.	10
Тема 9. Менеджмент деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: сутність та вимоги європейського законодавства, вплив ініціатив ЄС на лісову галузь України	4/4	Розуміти вимоги до міжнародної торгівлі лісовою продукцією в контексті рішень міжнародних ініціатив щодо довкілля та сталого розвитку; знати європейське законодавство щодо забезпечення законності походження деревини, зокрема, зміст та вимоги регламенту ЄС № 995/2010; розуміти сутність та складові системи належної перевірки відповідно до регламенту ЄС № 995/2010; розуміти вплив нормативних ініціатив ЄС на лісову галузь України; розуміти сутність системи контролю руху деревини в Україні та її інструментів як засобів підтвердження законності лісозаготівель та стеження за просуванням лісопродукції ланцюгом постачання.	Виконання практичної роботи: «Законодавчі засади механізму реалізації необробленої деревини в Україні» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань змісту регламенту ЄС № 995/2010 (розв'язування ситуаційних задач). Виконання самостійної роботи з питань законодавчого забезпечення застосування сертифікату про походження лісоматеріалів та єдиної державної системи електронного обліку деревини.	10

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
Тема 10. Менеджмент не-деревних лісових ресурсів	2/2	Знати сутність поняття «недеревні лісові ресурси», їх класифікацію, значення для забезпечення диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства; знати законодавче забезпечення використання недеревних лісових ресурсів в Україні, вміти його застосовувати у практичній діяльності; знати сутність законодавчих інструментів використання другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань в рамках загального та спеціального використання; вміти здійснювати планування та організацію раціонального і невиснажливого використання другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань відповідно до вимог національного законодавства.	Виконання практичної роботи: «Інструменти забезпечення невиснажливого використання недеревних лісових ресурсів» та проходження тестового контролю за її результатами. Виконання самостійної роботи з питань перспектив використання корисних властивостей лісів для рекреаційних і туристичних цілей, а також з питань диверсифікації джерел доходу підприємств лісового господарства в контексті ресурсо- та енергоефективності.	10
Тема 11. Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: теоретичні основи та менеджмент	4/4	Знати сутність поняття «конфлікт», характерні ознаки конфлікту, його структурні елементи та види; розуміти причини виникнення конфліктів; знати структурні та процесуальні атрибути конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю; вміти визначати причини та розрізняти види конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю; вміти застосовувати різні стилі поведінки у конфліктній ситуації; знати чинники, які сприяють попередженню конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю; знати форми та засоби взаємодії із громадськістю задля	Виконання практичної роботи з питань практичної реалізації механізму участі громадськості у прийнятті рішень щодо ведення лісового господарства. Виконання самостійної роботи з питань вимог до взаємодії із громадськістю відповідно до стандартів лісової сертифікації.	5

Тема	Години (лекції/ прак.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
		забезпечення реалізації її прав на участь у прийнятті рішень щодо лісів та лісового господарства як відповідно до законодавства, так і з урахуванням вимог лісової сертифікації.		
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Практичні та самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилення на використану літературу, оформлені згідно з чинним ДСТУ. У випадку виявлення взаємного копіювання робіт студентами й відправлення їх на перевірку, такі роботи не підлягають оцінюванню та надалі повторно виконуються студентами відповідно до нового індивідуального завдання.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (у т.ч. в он-лайн формі) за погодженням із адміністрацією.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів, заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано